

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "החסדי יוסף ורחל" [בהשתתפות כולל "חוני המעל"י]
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ג מרחשון התשע"ז

1386

מתפללים

שבת ד' אדר א' ה-תשפ"ב
פרשה: תרומה
 הפטרה: **וה' נתן חכמה הודעה**
 ההפטרה שרשומה בלוחות השנה היא בטעות וההפטרה הנכונה היא **"וה' נתן חכמה"**

הדלקת נרות - 16:55
צאת השבת - 17:49
ר"ת: 18:23

הדלקת נרות בשבת הבאה **17:01**

תצוה	תרומה
עמוד השחר: 5:26	5:19
זמן טלית: 5:33	5:26
זריחה: 6:30	6:25
חצות: 11:54	11:54
מנחה גדולה: 12:21	12:22
שקיעה: 17:18	17:24

אמרות יוסף ורחל

"ואת המשכן תעשה"
 אמר הקב"ה למשה: עשה לי משכן, שאני מתאוה לשכון אצל בניי. כששמעו מלאכי השרת כן, אמרו: רבונו של עולם, למה אתה יורד לתחתונים, שבתך הוא שתהיה בשמים. אמר להם הקב"ה: חייכם שאני עושה כשם שאמרתם, אלא תהילתי מלאה הארץ.

העלון לרפואת חמי וחמתי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד וברוריה הרומה להקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

"החכמה כתנאי להבטחת 'ושכנתי בתוכם'"

הפטרות השבוע פותחת בהכמת שלמה 'וה' נתן חכמה לשלמה', ובהכמתו זו בנה את בית המקדש, עד שבסופו של דבר, הבטיחו ה' 'ושכנתי בתוך בני ישראל', וזו ההקבלה לפרשת תרומה שבה בנו את המשכן וכליו - חכמי הלב שבישראל, ושוב בסוף התהליך באה ההבטחה 'ושכנתי בתוכם' וכבוד ה' ירד לאהל מועד.

עלינו להתבונן: אם כלי המשכן והמקדש נבנו ונעשו ע"י ציווי ה' ובהוראות מדויקות כמפורש בפסוקים, אזי לשם מה צריכים היו בני המשכן והמקדש חכמה?

הסביר מרן הרה"ג ח.י. גולדוויכט זצ"ל, ראש ישיבת כרם ביבנה, שעבודת הכהנים בהקרבנות הקרבנות היתה בבחינת "קידוש החומר" היינו לקחת את הקרבן העשוי מחומר גס ולהפכו למשהו רוחני ואז ירדה הקב"ה את ריח הניחוח ובוה יבוא התיקון לחטאו של אדם הראשון באכלו מעץ הדעת, שאז נתפורה הקדושה בכל מקום. העבודה במקדש בקידוש החומר היא אחת הדרכים לאסוף את ניצוצות הקדושה הפזורים והמסתתרים בכל דבר חומרי. תנאי הכרחי לעבודה זו היתה חכמת התורה כי רק ע"י קיום המצוות ובהכמת התורה יכול האדם מישראל להפוך דברים גשמיים לרוחניים. הדברים מפורשים בפסוקים: "אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו" - מבואר בתו"כ וברש"י: שתהיו עמלים בתורה. ובהמשך מבואר שהברכה "והתהלכתי בתוכם" מושפעת על מי שילך בחוקות ה' ויעמול בתורה.

הספורנו (ויקרא כ"ו, י"ב) מפרש: "ענין המתהלך הוא, ההולך אנה ואנה לא אל מקום אחד בלבד. אמר אם כן, אתהלך בתוכם, כי לא אל מקום אחד בלבד ירד שפע הכבוד, כמו שהיה במשכן ובמקדש, כאמרו ועשו לי מקדש, כלומר בה האופן ובאותו המקום בלבד שאכן בתוכם, אבל אתהלך בתוכם ויראה כבודי בכל מקום שתהיו שם". הרי לנו, מפירוש הספורנו וכן המלבי"ם, שהמשכן והמקדש האלוקי השוכן בפנימיותו של כל איש מישראל הוא העיקר, כי בית המקדש הוא ביסודו בית לגילוי והארת כבודו של כנסת ישראל בין אומות העולם ע"י שיכירו ויראו בהשראת השכינה על כלל ישראל, ועל זה אנו מתפללים "גלה כבוד מלכותך עלינו מדרה, והופע והנשא עלינו לעיני כל היי".

הדרך לגילוי הכבוד הזה הוא ע"י מעשה המקדש ועבודתו, ע"י הקרבת קרבנות נאכלין, וע"י הבאת ביכורים, בכורות, מעשר בהמה ומעשר שני, וכל אלה הם בבחינת קידוש החומר, זכיננו, אם כן, לראות שהכמת התורה וקיום מצוותיה הם התנאי לבנית ועבודת בית המקדש וזוכה גם ל"ושכנתי בתוכם".

"תפילת הגשם"

"מה יהיה?" הייתה השאלה שריחפה בחלל האויר היבש והמעיק, בימי ובלילות שלהי החורף עליו נסוב סיפורנו.

אדם צובא שיוועה לגשמי ברכה. למים חיים שירוו את השדות, ימלאו את הבורות והבארות, ישטפו את האויר האביך ויקלו על הנשימה.

אפס. השמים היו בהירים להחריד. אפילו עננה קלה לא נראתה בהם. השמש זרחה במלוא עוזה. שולחת קרניים לעגניות לעבר אלו שעדיין שרטטו במרחבי השדות בברכיים כושלות, בחיפושים נואשים אחר בור מים שתחתיתו טרם הפכה לעיסה בוצית דביקה.

החיפושים אחר מקורות מים חדשים העלו חרס. סוחרים ממולחים ניצלו את המצב ויבאו מים מרחוק, בנאדות עור ובכדי חרס. שלא זכו להגיע תמיד ליעדם בשלימות. המים הדלוחים נמכרו במשורה, במחירים מופקעים, אבל לתושבי ארם צובא לא הייתה ברירה. הם העדיפו להיפרד מכספם ומוזהבם, ובלבד שלשונם לא תדבק לחיכם בצמא.

חודש עבר ועוד חודש, והגם שהחורף ההוא דמה לקיץ יותר מאשר לחורף. המחשבה על חודשי הקיץ הקרבים ובאים הצמיתה את ליבם של תושבי ארם צובא, יהודים כנכרים. באימה.

ולא שיהודי ארם צובא לא התפללו. ההיפך הוא הנכון: הם קרעו את השמים בתפילותיהם, גדולים כקטנים ערכו משמרות תהלים, אמרו סליחות ותחנונים, אבל מן השמים לא נעתרו להם. השמים נותרו חלקים כראי.

היה זה באחד הלילות האחרונים של אותו חורף שחון וקשה. רבה של ארם צובא עלה על יצועו לישון כשליבו כבד עליו. הוא כאב את כאבם של צאן מרעיתו. ליבו הרחום והחנון לא יכול היה לשאת את צערם של הבריות, את מצבם הקשה של רבים מן הסוחרים שעמדו בפני פשיטת רגל. את צמאונם של העוללים שאמותיהם מטפטפות לפיותיהם מים במשורה.

"רבונו של עולם, מה עוד יכול אני לעשות?" הרהר הרב בכאב כשדמעות זולגות על לחייו. "כבר גזרתי כמה וכמה ימי תענית על הציבור ולא נענינו, כבר כשל כוח הסבל, אין בנו כוח יותר. את, ריבונו של עולם, אמור נא די לצרותינו".

שמורות עיניו נעצמו כשהן לחות מזרזיפי דמעות. ואז, לפתע פתאום, האיר אור נגוהות מולו. באור הבוהק סנוורו עיניו של הרב, אבל קול ברוד הגיע לאוזניו, ואמר לו כך: "אל נא תעתיר בעד העם הזה ואל תישא בעדם תפילה, כי לא תיענו עליכם להיעזר בתפילתו של פלוני אלמוני, חנווני המתפרנס מממכר יין ושמן".

הקול כילה לדבר את דברו והאור החזק הלך ונחלש עד שנעלם. באותו רגע פקח הרב את עיניו.

ליבו הלם בו בפראות. מילותיו של בעל החלום צלצלו באוזניו כאלפי פעמונים, בקול צלול וברור. תפילתו של פלוני אלמוני, החנווני, היא שתביא את הגשם המיוחל!

הרב הכיר את החנווני היטב. היכרות רבת שנים. היה זה יהודי פשוט, שכמאמר החלום - התפרנס בעיקר מממכר יין ושמן. ועוד שאר ירקות.

היכרות זו מהלה את חרדת הקודש של הרב בסקרנות עזה. האומנם? וכי החנווני הפשוט איננו אלא צדיק נסתר, אחד מל"ו צדיקים שהגיע זמנם להתגלות ברבים?

הודעות מרכז "Shai for Zion" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"ג מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
 כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"ל צ"ר יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

piko.net & areh.tl

"ויקחו לי תרומה"
"ויקחו לי תרומה" - לו לשמו (רש"י).

יש לפרש את דברי רש"י על פי דברי רבותינו בתלמוד (ברכות טג.) למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת תרומות ומעשרות? לומר לך: כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותן לכהן, סוף נצרך לכהן על ידי אשתו שנאמר: "ואיש אתו קדשו לו יהיו", וסמוך לו נאמר: "איש איש כי תשטה אשתו וכו', ולא עוד אלא סוף שנצרך לכהן.

ולפי דברי התלמוד הג"ל יובנו דברי רש"י שאמר "לי לשמי", שמכיון שאם תשטה אשתו אם כן השם הנכתב בקדושה ימחה על המים שמשקים את האשה, אבל אם נותן תרומה לא יבוא לידי מדה זו ולא יצטרך להשקות מים המאריים, וזהו שאמר: "לי לשמי", דהיינו בשביל כבוד שמי שלא ימחה על המים.

ועל דברי רש"י לעיל "לי לשמי" מקשים המפרשים, והרי מציונו בתלמוד שאמרו (פסחים ג:): "לעולם יעסק אדם בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה", ומדוע במצוה זו ציונה התורה דוקא לשמה?

יש לומר, כי אף על פי שמצוה שלא לשמה גם כן נחשבת מצוה ומקבלים עליה שבר, כי אין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר אפילו של שיחה, אלא מכל מקום ממצוה שלא לשמה, לא יכולים לעשות מקום השראת השכינה, כמו שכתוב: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", כדי שיהא מקום להשראת השכינה צריך להיות לשמה דוקא, בכונה טהורה ורצונית.

"ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי"

יש לפרש בדרך רמז שהכוונה כאן על התפילה, כי ידוע שעיקר תפילה היא בלב וכמו שכתוב: "ולעבדו בכל לבבכם", ואמרו רבותינו: איזהו עבודה שהיא תלויה בלב? זו תפילה, שצריך כוונת הלב בשעת התפילה, שאם אין אדם מכוון לבו בשעת התפילה אלא רק מוציא הדברים מפיו ולבו בל עמו, אין תפלתו מתקבלת, כיון שהתפילה היא דברים, והדברים הללו עולים לשמי מרומים ועושים פעולה ומעלים השכינה מעלה מעלה, ולא שייך שתיעשה הפעולה הזאת כי אם בכוונת הלב כראוי.

וזהו שאמר הכתוב: "מאת כל איש אשר ידבנו לבו", דהיינו מכוון לבו כראוי בשעת התפילה, ממנו תקחו את תרומתי", דהיינו תקבלו את תפילתי, ומי שאינו מכוון את לבו אלא הדברים רק מהשפה ולחוץ לא תקובל תפילתו.

"ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי"

לכאורה יש לדקדק, שהכתוב פתח בלשון נסתר "ויקחו", ויסיים בלשון נוכח "תקחו"?

יש לומר, שבתפילה מדבר על אדם רגיל שאינו נדיב במיוחד, ולכן יש חשש שהעני יתבייש ממנו כשמקבל צדקה, כי לא תמיד נזהר האדם צדקה לתת בסבר פנים יפות ובצנעה, אבל אדם נדיב

נותן את הצדקה בסבר פנים יפות ובצנעה ומבלי לבייש את העני, ולכן יכול העני לקבל באופן ישיר ממנו ולא על ידי אחרים.

וזהו שאמר הכתוב: "ויקחו לי תרומה", היינו על ידי אחרים כדי שהעני לא יתבייש, אבל "מאת כל איש אשר ידבנו לבו" - אדם נדיב ורחמן אפשר לקחת ממנו ישירות את הצדקה, ולכן "תקחו את תרומתי" בלשון נוכח.

"מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" יש לדקדק, שלכאורה תיבת "איש" מיותרת, ודי היה לומר "מאת כל איש ידבנו לבו תקחו את תרומתי"?

יש לומר, שהכתוב בא ללמדנו: מי נקרא "איש" - אשר ידבנו לבו, "איש" הוא לשון חשיבות, ואדם שהוא נדיב ראוי להקרא איש...

"הב וכסף וזוֹהַר" - חתם סופר

הגאון רבי משה סופר בעל "חתם סופר" מוצא כאן רמז נפלא, שאותיותיהן של שלוש מילים אלה מרמזות על כל ימות השנה שישנה בהם קריאת התורה.

אותיות "זהב" מרמזות לשלושת הימים בשבוע, שבהם קוראים בתורה: ז' - היום השביעי בשבוע (שבת). ה' - יום חמישי בשבוע. ב' - יום שני בשבוע.

אותיות "כסף" מרמזות לחגים הגדולים שהם מן התורה: ב' - כיפור, ס' - סוכות, פ' - פסח (וגם פורים).

אותיות "נחשת" מרמזות לשאר החגים והמועדים בשנה, שבהם קוראים בתורה: ג' - נרות חנוכה, ח' - חודש (ראש חודש, וגם ראש השנה). ש' - שבועות, שמיני עצרת. ת' - תעניות.

"שמן למאור בשמים"

שמן למאור מסמל תלמיד חכם שעוסק בתורה, וכמו שכתוב: "כי נר מצוה ותורה אור", וממשיך הכתוב: "בשמים", לרמז לנו שתלמיד חכם לא די לו שיסתגר בד' אמותיו בלימודו, אלא צריך להיות בקינת "בשמים" דהיינו להאיר לאחרים מתורתו, ולבשם אותם מריח התורה הקדושה והטהורה...

"ועשו לי מקדש" מקדש העתיד אמרו חכמינו שירד באש מן השמים. ולעומת זה נאמר על הפסוק במגילת איכה "טבעו בארץ שעריה", ששערי המקדש השני נגזזו בארץ. ונשאלת השאלה, כיון שהובטח לנו שירד המקדש מן השמים, לשם מה נגזזו השערים?

אלא - אומר רבי יהושע ליב דיסקין - מאחר שנצטוו ישראל "ועשו לי מקדש", הרי אם ירד המקדש בשלמותו וכתבניתו יהיה זה לבויו ולכלימה עבורם, שאין להם אפשרות לקיים מצוותם. לכן סיבבה ההשגחה שיגזזו השערים, וכשירד המקדש מן השמים יעמידו בו זקני ישראל את השערים, והלא דין הוא שהמעמיד דלתות הבית כאילו בנאו (בבא בתרא ג:). וזהו שאומרים בתפילת שלושת הרגלים "הקרינו בבנינו", היינו הבנין המשוכלל שירד למעלה, "שמחנו בתיקוננו" - בתיקון המקדש והשלמתו על ידי העמדת השערים, אשר זה ישמחנו בקיום המצוה...

הלכות יוסף ורחל

הלכות קריאת שמע של ערבית
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

התחיל לאכול אם צריך להפסיק

י. הדין האמור לעיל בסעיף הקודם, שאם התחיל לאכול בהיתר אינו מפסיק סעודתו אפילו אחר שהגיע זמן צאת הכוכבים, אינו אלא כשיודע שיסיים סעודתו קודם סוף הלילה ויהיה לו זמן לקרוא קריאת שמע ולהתפלל ערבית לאחר מכן, אבל אם יודע שתימשך סעודתו עד הבוקר, אפילו אם התחיל בהיתר צריך להפסיק סעודתו ולקרוא קריאת שמע ולהתפלל מיד כשיגיע זמן צאת הכוכבים.

ז. אם נטל ידיו כדי לאכול סעודה, ונזכר שעדיין לא התפלל תפלת ערבית, אם עדיין לא בירך ברכת "על נטילת ידים", יפסיק מיד ויתפלל תפלת ערבית ואחר כך יאכל סעודתו. וקודם לכן יגע במקומות המכוסים שבגופו, ויחזור ויטול ידיו, ויברך "על נטילת ידים".

ואם בירך כבר ברכת "על נטילת ידים", אף על פי שמעיקר הדין יכול להתפלל קודם שיברך "המוציא" ולאחר מכן אינו צריך לחזור וליטול ידיו, (ובלבד שאינו יוצא למקום אחר כדי להתפלל, עיין לעיל בהלכה ברורה סימן קעח סוף סעיף יט), מכל מקום נכון יותר שיברך "המוציא", ויאכל כזית פת, ולאחר מכן יפסיק ויתפלל ערבית, וימשיך סעודתו. ואין צריך לחזור וליטול ידיו ולברך "המוציא", מפני שתפלה באמצע הסעודה אינה נחשבת להפסק, וכמו שנתבאר לעיל (סימן קעח).

עשיית מלאכות קודם קריאת שמע

ח. משעת צאת הכוכבים יש להחמיר שלא לעשות המלאכות האמורות בשלחן ערוך לעיל (סימן רלב) עד שיקרא קריאת שמע ויתפלל ערבית, דהיינו שלא להסתפר, ושלא להכנס לבית המרחץ, ושלא להכנס לעבודה בבורסקי (דהיינו מקום עיבוד עורות), ושלא להכנס לדון דין תורה.

ומכל מקום אין צריך להחמיר בכל זה אלא משעת צאת הכוכבים, דהיינו משעה שהגיע זמן קריאת שמע של ערבית, אבל קודם לכן בהצוי שעה הסמוכה לצאת הכוכבים יש להקל.

ואם התחיל באחת מכל המלאכות הנ"ל אחר צאת הכוכבים, צריך להפסיק, ויקרא כל קריאת שמע, ולאחר מכן רשאי לגמור מלאכתו, ויקרא קריאת שמע בברכותיה ויתפלל תפלת ערבית. אבל אם התחיל במלאכות הנ"ל קודם צאת הכוכבים, אינו צריך להפסיק אחר צאת הכוכבים.

ויש להחמיר שלא יכנס להתרחץ במקלחת או באמבטיה שבביתו אחר צאת הכוכבים. וכן מי שהגיל לגלח שערות זקנו בכל יום, יש להחמיר שלא יעשה כן קודם קריאת שמע ותפלת ערבית, שהרי לכתחלה צריך להזהר לקרוא קריאת שמע מיד אחר צאת הכוכבים, וכמו שיבואר להלן (סעיף יט). ומכל מקום אם רוצה להתרחץ במקלחת כדי שיעמוד בקריאת שמע ובתפלה בנזף נקי כראוי, וכל שכן אם רוצה למבול במקוה טהרה קודם התפלה, רשאי לעשות כן אפילו לכתחלה.

חיי יוסף ורחל

"הרבי הביז אחרת"

הצדיק בעל 'חמדת שלמה' היה ידוע בחיבתו הרבה לאורחים. ביתו היה פתוח לפנייהם בכל שעה, ואורחים מכל הסוגים, ובכללם עניים והולים, מילאו אותו. מובן שריבוי האורחים פגע בניקיונו של הבית ובויופיים של הרהיטים, והדרב לא מצא חן בעיני ראשי הקהילה.

הללו טענו, שאין זה נאה לרבים הנכבד להפוך את ביתו לבית הבנסת אורחים. החליטו לקנות לרבי רהיטים חדשים, כדי לרמוז לו שאין דעתם נוחה מהתנהגותו.

לאחר שהובנסו אל הבית הרהיטים החדשים, הביט בהם הצדיק בשמחה ואמר: ברוך ה' עבשיו ויהנו האורחים עוד יותר מהבנסת האורחים שלנו.